

Brusel 15. března 2023
(OR. en)

7375/23

ECOFIN 240
UEM 64

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Předmět: Směry pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU
– závěry Rady

Delegace naleznou v příloze závěry Rady ke směrům pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU, které dne 14. března 2023 na svém zasedání schválila Rada ECOFIN.

SMĚRY PRO REFORMU RÁMCE SPRÁVY EKONOMICKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ EU

ZÁVĚRY RADY

RADA EVROPSKÉ UNIE:

1. PŘIPOMÍNÁ, že členské státy považují své hospodářské a fiskální politiky za věc společného zájmu a koordinují je v rámci Rady v souladu se Smlouvou. ZDŮRAŽŇUJE, že rámec správy ekonomických záležitostí EU má zásadní význam pro účinnou koordinaci hospodářských politik v celé EU i dohled nad nimi, neboť pro všechny členské státy zajišťuje zdravé a udržitelné veřejné finance ve střednědobém a dlouhodobém horizontu, podporuje udržitelný hospodářský růst a konvergenci a řeší makroekonomické nerovnováhy, a to pomocí reforem a investic posilujících růst a odolnost.
2. UZNÁVÁ, že v ekonomice EU pokračovalo výrazné oživení po pandemii, mimo jiné díky rychlým politickým opatřením na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Unijní ekonomika však stojí před četnými krátkodobými a dlouhodobými ekonomickými a sociálními výzvami, které vyplývají ze zvýšeného geopolitického napětí, vysoké inflace a vyšších úrokových sazeb, změny klimatu, digitalizace, demografických změn, potřeby podporovat konkurenceschopnost a strategickou autonomii v otevřené ekonomice, důležitosti zajistit cenově dostupnou energii a bezpečnost dodávek a nutnosti budovat obranné schopnosti. Mnohé z těchto výzev vyžadují ambiciózní reformy a značné investice. Krize způsobená pandemií, stejně jako důsledky ruské války proti Ukrajině navíc přispívají k dalšímu nárůstu již tak vysokého zadlužení, které je třeba postupně a realisticky snižovat.

3. VÍTÁ zveřejnění sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2022 o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU. BERE NA VĚDOMÍ výzvu Evropské rady adresovanou Komisi a Radě, aby s přihlédnutím k závěrům Evropské rady z února 2023 urychleně pokročily v práci na přezkumu správy ekonomických záležitostí. UZNÁVÁ, že by přezkum stávajícího rámce mohl zvýšit jeho účinnost.
4. ZDŮRAZŇUJE, že jedním ze základních prvků účinného rámce správy ekonomických záležitostí je vlastní odpovědnost členských států. OCEŇUJE přínosy přechodu k víceletému fiskálnímu plánování při současném zachování ročního cyklu dohledu v kontextu evropského semestru. UZNÁVÁ, že je třeba v diferencovaných fiskálních cestách zohledňovat výchozí fiskální pozice členských států, jejich výhled i ekonomické charakteristiky. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité rámec zjednodušit a zachovat jeho mnohostranný charakter. POUKAZUJE na význam rovného zacházení, transparentnosti a předvídatelnosti.
5. POUKAZUJE na to, že v názorech na reformovaný rámec správy ekonomických záležitostí dochází mezi členskými státy ke sbližování v těchto oblastech:
 - a) Smlouvou stanovené referenční hodnoty 3 % pro poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách a 60 % pro poměr veřejného dluhu k hrubému domácímu produktu v tržních cenách zůstávají nezměněny. Rámec správy ekonomických záležitostí by měl zajistit, aby byly tyto referenční hodnoty respektovány účinnějším, efektivnějším a udržitelnějším způsobem.
 - b) Jakmile reformovaný rámec správy ekonomických záležitostí vstoupí v platnost, měly by všechny členské státy předložit vnitrostátní střednědobé fiskálně-strukturální plány. Ty by se měly týkat fiskální politiky, reforem a investic. Měly by nastavit vnitrostátní fiskální cestu, která bude vymezena z hlediska čistých primárních výdajů jakožto jediného operačního ukazatele.

- c) Členské státy by měly svoji fiskální cestu připravit v rámci svých vnitrostátních plánů v souladu s technickou fiskální trajektorií vypracovanou Komisí. Tím vznikne rámec pro dialog s příslušným členským státem, při němž by rozdíly mezi plánem a trajektorií měly být řádně odůvodněny. Trajektorie vypracovaná Komisí by měla být založena na společně dohodnuté metodice, kterou bude možné používat opakovaně a která bude předvídatelná a transparentní, a měla by zahrnovat analýzu veřejného dluhu a hospodářských výzev. Bude rovněž vycházet z pravidelných technických diskusí o projekcích a prognózách a měla by být projednána v mnohostranném kontextu v příslušných výborech. Technická trajektorie Komise by měla zajistit takové fiskální úsilí, které bude dluh v dostatečné míře snižovat nebo držet na omezitelné úrovni, současně zachová udržitelnost veřejných financí a bude podporovat reformy a veřejné investice. Za tímto účelem by měla být prozkoumána společná ochranná ustanovení, která zajistí dostatečné snižování dluhu a zabrání odkládání fiskálního úsilí.
- d) Plány a případné aktualizace by měla Komise posuzovat zcela transparentně na základě společných zásad posuzování, které budou dohodnuty, a měly by podléhat mnohostrannému dohledu a potvrzení ze strany Rady. Rámec by měl brát náležitě na zřetel nutnost zajistit, aby hospodářské politiky mohly být v členských státech formovány demokratickým procesem. Veškeré plány by proto mohly být na základě žádosti sladěny s vnitrostátním volebním cyklem, revidovány při nástupu nových vlád a za objektivních okolností aktualizovány, avšak ambice fiskální korekce by měly zůstat zachovány.
- e) Období fiskální korekce by mohlo být prodlouženo, pokud se členský stát zaváže k způsobitelnému souboru reforem a investic, který zlepší perspektivu růstu nebo odolnost, posílí veřejné finance, a tím i jejich dlouhodobou udržitelnost, a bude se zabývat strategickými prioritami EU, včetně výzev v oblasti veřejných investic pro ekologickou a digitální transformaci a budování obranných schopností. Korekce by měla probíhat v náležité posloupnosti, aby se zabránilo jejímu odkládání.

- f) U všech členských států by vnitrostátní plány měly po celou dobu trvání plánu zajišťovat soulad s kritériem schodku nebo dostatečný a věrohodný pokrok směrem k dosažení tohoto souladu ve shodě s případnými doporučeními Rady v tomto směru. Postup při nadměrném schodku na základě porušení 3% kritéria schodku by měl zůstat beze změny, včetně posuzování relevantních faktorů.
- g) U členských států s poměrem veřejného dluhu k HDP vyšším než 60 % by měly vnitrostátní střednědobé plány zajistit, aby se tento poměr dostatečně snižoval. U členských států s poměrem veřejného dluhu k HDP nižším než 60 %, ale s problémy v oblasti veřejného dluhu, musí vnitrostátní střednědobý plán zajistit, aby tento poměr setrval na obezřetné úrovni. Posuzování existence nadměrného schodku na základě porušení kritéria dluhu by mělo být zahájeno v případech, kdy členský stát poruší 60% referenční hodnotu a je zjištěna odchylka od dohodnuté fiskální cesty. V rámci postupu při nadměrném schodku v případě porušení kritéria dluhu se zohlední všechny relevantní faktory. Jejich používání by mělo být v případě potřeby vyjasněno. Komise by měla po dohodě s Radou stanovit způsoby, jimiž budou zohledňovány kumulativní odchylky – směrem nahoru i dolů – od dohodnutého postupu fiskální korekce. V případě členských států s malými problémy v oblasti veřejného dluhu by měla fiskální cesta stanovená ve vnitrostátních plánech zajistit, aby byl schodek věrohodným způsobem setrvale udržován pod úrovní 3 % nebo aby se dostatečně snižoval směrem k této hranici a zadluženost zůstávala na obezřetné úrovni, vzhledem k tomu, že je třeba zajistit střednědobou a dlouhodobou udržitelnost veřejných financí a zabránit neodůvodněnému nárůstu dluhu.

- h) Prosazování by mělo být účinnější, a to i prostřednictvím větší transparentnosti. Počáteční peněžní výše finančních sankcí by měla být snížena, aby mohla být reálněji uplatňována.
- i) Obecná úniková doložka pro případy velkých otřesů v eurozóně nebo v EU jako celku by měla být konkretizována tak, aby byla přizpůsobena výjimečným okolnostem takové povahy, že postup fiskální korekce nebylo možné reálně dodržet, a umožňovala dočasné odchylky od střednědobého plánu. Úniková doložka týkající se konkrétní země by měla umožňovat dočasné odchylky od postupu fiskální korekce v případě výjimečných okolností, které vláda nemůže ovlivnit a které mají zásadní dopad na veřejné finance daného členského státu. Měly by být zavedeny náležité postupy pro aktivaci a prodloužení únikových doložek. Rada by měla hrát při uplatňování únikových doložek na základě posouzení Komise patřičnou roli.
- j) Současnou úlohu vnitrostátních nezávislých fiskálních institucí při vypracovávání nebo potvrzování makroekonomických projekcí je třeba zachovat a přizpůsobit střednědobým fiskálně-strukturálním plánům, přičemž by bylo možné prozkoumat minimální standardy. Nezávislé fiskální instituce by neměly být zapojovány ve fázi tvorby vnitrostátních plánů. Je třeba prozkoumat, zda by Evropská fiskální rada neměla hrát v rámci správy ekonomických záležitostí významnější úlohu.
- k) Členské státy, které ve svých vnitrostátních fiskálních rámcích používají ukazatel strukturálního salda, by měly mít možnost vývoj výdajů promítnout do strukturálního salda, a to pouze pro vnitrostátní rozpočtové účely.

- l) Postup při makroekonomické nerovnováze má i nadále zásadní význam pro odhalování nerovnováh, které mají nepříznivý vliv na řádné fungování ekonomik členských států, hospodářské a měnové unie nebo ekonomiky Evropské unie jako celku, předcházení těmto nerovnováhám a jejich nápravu. Postup by měl být více orientován na budoucnost, aby dokázal odhalit vznikající rizika dříve. Měl by také být dynamičtější díky tomu, že posuzování nerovnováh bude více vycházet z vývoje rizik a provádění politik, a měl by obsahovat jasnější kritéria pro změny postavení členských států na hodnoticí stupnici postupu při makroekonomické nerovnováze. V rámci tohoto postupu je třeba posílit vlastní odpovědnost, předvídatelnost, transparentnost, rovné zacházení, prosazování a aspekty týkající se eurozóny.
6. ZDŮRAŽŇUJE, že rámec správy ekonomických záležitostí je jedním z klíčových pilířů struktury hospodářské a měnové unie (HMU), který podporuje stabilitu společné měny a odolnost ekonomiky eurozóny. POUKAZUJE na význam procesu spojeného s návrhy rozpočtových plánů pro koordinaci fiskálních politik a zajištění toho, aby návrhy rozpočtů členských států eurozóny byly v souladu s fiskálními pravidly EU. SOUHLASÍ s tím, že by vzhledem k silné koordinaci fiskálních politik v eurozóně měl tento proces v reformovaném rámci pokračovat, přičemž oporou by mělo být doporučení pro eurozónu týkající se fiskální politiky a monitorování celkové rozpočtové situace v eurozóně. PŘIPOUŠTÍ, že analýza v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze by měla být rozvinuta, tak aby byl posílen rozměr eurozóny v tomto postupu. SOUHLASÍ s tím, že rámec pro dohled po ukončení programu by mohl být zjednodušen a že intenzitu dohledu by bylo možné v průběhu času a mezi členskými státy upravovat v závislosti na hospodářském, fiskálním nebo finančním vývoji. MÁ ZA TO, že rámec správy ekonomických záležitostí a další kroky při prohlubování hospodářské a měnové unie (HMU) by měly zohledňovat zkušenosti získané z reakcí hospodářských politik Unie na předchozí krize.

7. VYZÝVÁ k tomu, aby se urychleně pokračovalo v práci na přezkumu správy ekonomických záležitostí, a to jak před předložením jakýchkoli legislativních návrhů, tak i poté. SOUHLASÍ s tím, že jsou zapotřebí další vyjasnění a diskuse, mimo jiné pokud jde o definici trajektorie vypracovávané Komisí, požadavky na členské státy, u nichž se má za to, že mají malé problémy v oblasti dluhu, případně včetně fiskální trajektorie, definici ukazatele celkových výdajů, vhodnost a koncepci společných kvantitativních referenčních ukazatelů, o něž by se reformovaný rámec opíral, zásady pro prodloužení období fiskální cesty, úlohu doporučení pro jednotlivé země, prosazování vnitrostátních plánů a pobídky pro reformy a investice.
8. PŘIPOMÍNÁ, že v souladu se svým článkem 2 musí být Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii vykládána v souladu s právem EU a používána v míře slučitelné s právem EU. UZNÁVÁ, že by měl být zajištěn soulad Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii s revidovaným Paktem o stabilitě a růstu. VYZÝVÁ k úvahám ohledně zajištění této soudržnosti.
9. VYZÝVÁ Komisi, aby před zveřejněním svých legislativních návrhů zohlednila sbližující se názory členských států a aby v oblastech vytipovaných k dalším diskusím nadále spolupracovala s členskými státy. JE ODHODLÁNA uskutečnit případné další kroky v Radě s cílem dokončit legislativní činnost v roce 2023.
